

Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava 31.
decembra 2017. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora

Pošte Srpske a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2017. godine	5
Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima perioda za period 01.01 - 31.12.2017. godine	6
Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine.....	7
Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2017. godine.....	8
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2017. godine.....	9
1. Osnovni podaci o društvu.....	10
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	11
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika.....	12
4. Značajne računovodstvene procjene.....	19
5. Prihodi od prodaje učinaka	21
6. Ostali poslovni prihodi.....	21
7. Troškovi materijala.....	22
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	22
9. Troškovi proizvodnih usluga.....	22
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja	23
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	23
12. Finansijski prihodi	23
13. Ostali prihodi.....	24
14. Ostali rashodi	24
15. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	24
16. Porez na dobit.....	25
17. Gubitak po akciji.....	25
18. Nematerijalna ulaganja.....	25
19. Nekretnine, postrojenja i oprema	26
20. Zalihe.....	27
21. Kratkoročna potraživanja.....	27
22. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	28
23. Aktivna vremenska razgraničenja.....	28
24. Kapital	28
25. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	29
26. Dugoročni krediti	30
27. Kratkoročne finansijske obaveze	30
28. Obaveze iz poslovanja	30
29. Obaveze za zarade i naknade zarada	31
30. Pasivna vremenska razgraničenja.....	31
31. Vanbilansna evidencija.....	31
32. Upravljanje finansijskim rizicima	31
33. Transakcije sa povezanim pravnim licima	32
34. Potencijalne obaveze.....	32

Grant Thornton

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.grantthornton.ba

Akcionarima privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije prevedenim u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnov za izražavanje našeg mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Akcionarima privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Društvo ne posjeduje dokaze o vlasništvu na određenim nekretninama evidentiranim u poslovnim knjigama. Postupak usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stanjem u zemljišnim knjigama i katastru je u toku.

Na dan 31. decembra 2017. godine, kratkoročne obaveze Društva su veće od njegove tekuće imovine za 3.744.458 KM. Takođe u 2017. godini Društvo je više puta bilo blokirano od strane Poreske uprave Republike Srpske. Ove činjenice ukazuju na mogućnost uticaja na sposobnost Društva da posluje po načelu stalnosti poslovanja.

Po ovim pitanjima nije izražena rezerva u našem mišljenju.

Banja Luka, 30.03. 2018. godine

d.o.o. Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković

Ovlašćeni revizor

Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2017. u KM	2016. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe		246.119	227.538
Prihodi od prodaje učinaka	5	53.041.974	52.578.074
Ostali poslovni prihodi	6	3.218.463	3.236.360
		<u>56.506.556</u>	<u>56.041.972</u>
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodate robe		82.255	85.106
Troškovi materijala	7	3.105.284	2.895.408
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	40.496.864	40.090.984
Troškovi proizvodnih usluga	9	7.780.586	7.263.466
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	3.025.375	3.272.936
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	2.523.315	2.443.669
Troškovi poreza		328.139	289.715
Troškovi doprinosa		85.027	87.209
		<u>57.426.845</u>	<u>56.428.493</u>
Poslovni gubitak		(920.289)	(386.521)
Finansijski prihodi	12	671.094	1.167.947
Finansijski rashodi		(500.740)	(445.227)
Ostali prihodi	13	671.538	992.318
Ostali rashodi	14	(1.598.565)	(1.547.029)
Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine		6.343	10.421
Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine		-	(94.513)
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	15	1.165.331	153.102
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		(240.634)	(338.725)
Gubitak prije oporezivanja		(745.922)	(488.227)
Porez na dobit	16	-	-
Neto gubitak		(745.922)	(488.227)
Gubitak po akciji	17	(0,0192)	(0,0126)

Napomene u nastavku su sastavni dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima perioda za period 01.01 - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	2017. u KM	2016. u KM
Neto gubitak perioda	(745.922)	(488.227)
Ostali dobiti u periodu	822.846	513.764
Ukupan neto dobitak	76.924	25.537

Napomene u nastavku su sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	18	500.145	515.124
Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	19	69.592.015	71.474.683
Biološka sredstva i sredstva kulture		527.516	521.173
Dugoročni finansijski plasmani		35.310	62.409
		70.654.986	72.573.389
Tekuća imovina			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	20	686.067	444.514
Kratkoročna potraživanja	21	6.750.110	8.433.539
Kratkoročni finansijski plasmani		13.386	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22	522.089	544.913
Porez na dodatu vrijednost		3.021	2.478
Aktivna vremenska razgraničenja	23	1.505.818	1.690.210
		9.480.491	11.115.654
POSLOVNA AKTIVA		90.135.477	83.689.043
Vanbilansna aktiva	31	34.272.017	24.806.645
UKUPNA AKTIVA		114.407.494	108.495.688
Kapital			
Osnovni kapital	24	38.754.233	38.754.233
Revalorizacione rezerve		27.528.782	28.421.254
Neraspoređeni dobitak		822.846	513.764
Gubitak		(8.520.251)	(2.288.094)
		64.585.610	65.401.157
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	25	781.687	1.013.384
Dugoročne obaveze			
Dugoročni krediti	26	1.543.231	592.741
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	27	1.573.223	2.030.198
Obaveze iz poslovanja	28	4.144.233	4.641.991
Obaveze za zarade i naknade zarada	29	4.675.644	7.000.388
Druge obaveze		66.488	107.949
Porez na dodatu vrijednost		54.572	76.969
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		60.115	66.987
Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	30	2.650.674	2.757.279
		13.224.949	16.681.761
POSLOVNA PASIVA		80.135.477	83.689.043
Vanbilansna pasiva	31	34.272.017	24.806.645
UKUPNA PASIVA		114.407.494	108.495.688

Napomene u nastavku su sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2017. godine

	2017. u KM	2016. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	58.339.276	55.508.161
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	302.400	-
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	5.562.711	6.015.994
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(14.066.837)	(12.048.577)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(43.244.387)	(38.699.108)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(403.852)	(434.368)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(45.770)	-
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(5.925.281)	(6.952.625)
Neto priliv (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	518.260	3.389.477
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i biloških sredstava	165.275	-
Prilivi po osnovu kamata	251.985	94.519
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	(1.469.545)	(1.761.660)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.052.285)	(1.667.141)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	3.000.000	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	2.967.513	2.586.283
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	13.585	14.159
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(2.197.211)	(1.765.925)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(3.272.625)	(2.281.172)
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	511.262	(1.446.655)
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	(22.763)	275.681
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	544.913	269.203
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	206	180
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	(267)	(151)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	522.089	544.913

Napomene u nastavku su sastavni dio finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2017. godine

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak/ nepokriveni (gubitak)	Ukupno
				u KM
Stanje na dan 01.01.2016. godine	38.754.233	28.988.534	(1.799.867)	65.942.899
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(53.515)	-	(53.515)
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	(488.227)	(488.227)
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(513.764)	513.764	-
Stanje na dan 31.12.2016./ 01.01.2017. god.	38.754.233	28.421.255	(1.774.331)	65.401.157
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(69.626)	-	(69.626)
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	(745.921)	(745.921)
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(822.846)	822.846	-
Stanje na dan 31.12.2017. godine	38.754.233	27.528.782	(1.697.406)	64.585.610

Napomene u nastavku su sastavni dio finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka je pravni sljedbenik Javnog osnovnog državnog preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske, sa p.o. Banja Luka.

Rješenjem Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu, oznaka i broj upisnika suda: U/I-878/96, dana 20.12.1996. godine, Javno osnovno državno preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske sa p.o. Banja Luka upisano je na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske br. 02-1394/96 od 10.12.1996. godine (Sl. gl. RS. br. 30/96) o podjeli Jedinstvenog javnog preduzeća PTT saobraćaja Republike Srpske na JODP za Telekomunikacije Republike Srpske i JODP za poštanski saobraćaj Republike Srpske.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci, broj registarskog uložka registarskog suda: 1-10036-00, oznaka i broj upisnika suda: U/I-3216/02 od 25.12.2002. godine upisana je statusna promjena - vlasnička transformacija u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 24/98), organizovanje i usklađivanje normativnih akata sa odredbama Zakona o preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 24/98) i promjena broja adrese kod Javnog osnovnog državnog preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske, Banja Luka, sa p.o. tako da će poslovati pod nazivom: Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske, a.d. Banja Luka, Ul. Kralja Petra I Karađorđevića broj 93.

Prema Rješenju nadležnog registarskog suda opisani su onivači- Prilog uz Rješenje broj: 2. Naziv i sjedište osnivača odnosno prebivalište ulagača. Akcijski kapital ukupno iznosi 38.754.233 KM.

Na osnovu obavijesti Oblasti za računovodstvo i finansije Uprava Predueća je donijela 11.04.2016.godine Odluku broj: 1.-701-1/16 o utvrđivanju procenta srazmjernog odbitka ulaznog PDV za 2016.godinu od 7% i isti je korišten u 2017.godini kao relevantan podatak.

Od 01.04.2017.godine primjenjuje se novi Kolektivni ugovor, a početkom primjene ovog ugovora stavljeni su van snage Pravilnik o radu Predueća i Pravilnik o disciplinskoj i maretijalnoj odgovornosti u Predueću. Osim Kolektivnog ugovora 01.04.2017.godine je počela primjena i Pravilnika o razvrstavanju radnih mjesta po koeficijentima složenosti Predueća.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda Banja Luka broj: 057-0-Reg-10-002305 od 03.06.2011. godine kao lice ovlašćeno za zastupanje upisuje se Jasminka Krivokuća.

Matični broj Predueća za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka je: 1878182.

Šifra osnovne djelatnosti je 53.10 - Pružanje univerzalnih poštanskih usluga.

JMB: 4400959000002. Poreski broj je: 400959000002.

Organi prema Statutu su: Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava.

Broj zaposlenih na dan 31. decembra 2017. godine je 2.293 radnika (na dan 31. decembra 2016. godine je 2.282 radnika), od čega 2.247 sa ugovorom o radu na neodređeno, 28 sa ugovorom o radu na određeno vrijeme i 18 radnika su pripravnici.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja primjenjuju se za periode koji počinju 1. januara 2009. godine ili kasnije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2017. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 63/16).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Načelom stalnosti poslovanja (MRS 1 Paragraf 25 i 26) je definisano da pri „pripremi finansijskih izvještaja, rukovodstvo procjenjuje sposobnost entiteta da nastavi da trajno posluje u smislu stalnosti poslovanja.“ Period koji se analizira je neograničen, ali u procjeni stalnosti poslovanja rukovodstvo uzima sve dostupne informacije o budućnosti za najmanje dvanaest mjeseci od kraja izvještajnog perioda, to znači za narednu poslovnu godinu. Pošte Srpske su sačinile i usvojile planove rada za naredne tri godine, što je dokaz namjere i plana Uprave Preduzeća da će poslovanje biti nastavljeno u naredne tri godine.

Pošte Srpske predstavljaju Preduzeće od strateškog interesa za Republiku Srpsku. Značaj i ulogu Pošta Srpske prepoznala je Vlada Republike Srpske i Narodna skupština, te je prvi put u 2017. godini odobrila subvenciju za sufinansiranje neprofitabilnih pošta, koje posluju u rubnim i ruralnim područjima Republike Srpske, a koja su ekonomski nedovoljno razvijene.

a) Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za odobrene popuste.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Uzimaju se u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,63081	1,82124

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

d) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

e) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprimosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

f) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva, a obuhvataju ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primenjuje proporcionalni metod amortizacije. Amortizacione stope se kreću u rasponu 6,66-33,33%.

g) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanka za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnina, postrojenja i opreme, nabavna vrijednost se koriguje za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

U nekretnine, postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, sredstva u pripremi, avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamene delova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,50-10,00 %
Računarska oprema	20,00-25,00 %
Namještaj	12,50 %
Putnički automobili	15,50 %
Teretni automobili	14,30 %
Mopedi	14,00-14,30 %
Klime	16,50%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se iskknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

h) Sredstva kulture

U sredstva kulture spadaju: sredstva kulture i sredstva kulture u pripremi i avansi za sredstva kulture. U momentu nabavke sredstva kulture se vrednuje po nabavnoj cijeni, izuzev Stalne zbirke koja se vrednuje po procijenjenoj (umjetničkoj) vrijednosti.

i) Ostali dugoročni finansijski plasmani

U ostale dugoročne finansijske plasmane spadaju: dugoročni krediti u zemlji i ostali dugoročni finansijski plasmani. Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih plasmana prilikom inicijalnog priznavanja prema ugovorenim odredbama.

j) Zalihe i dati avansi

U zalihe spadaju: zalihe materijala, zalihe robe i dati avansi. Zalihe materijala, rezervnih dijelova, inventara sa jednokratnim otpisom i robe procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih dijelova, sitnog inventara i robe vrši se po prosječnoj nabavnoj cijeni.

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha za iznos stvarno nastalog i dokumentovanog smanjenja vrijednosti vrši se otpis zaliha na teret rashoda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

k) Sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

U sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju spadaju: stalna sredstva namijenjena za prodaju i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji.

Stalna sredstva namijenjena prodaji su nabavljene nekretnine, postrojenja i oprema radi prodaje, a vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

Sredstva poslovanja koja se obustavlja su nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema dijela preduzeća čije se poslovanje obustavlja. Ova sredstva se vrednuju po sadašnjoj (neotpisanoj) vrijednosti.

Ako se sa stalne imovine prenose sredstva na sredstva namijenjena prodaji, vrijednuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti.

Ako početna vrijednost ovih sredstava ne odgovara tržišnoj cijeni umanjenoj za troškove prodaje vrši se procjenjivanje po poštenoj fer vrijednosti.

l) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadiivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadiivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

m) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospijeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

m) Finansijski instrumenti

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Potraživanja

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje, potraživanja iz specifičnih poslova, druga kratkoročna potraživanja i porez na dodatu vrijednost.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Potraživanja u stranoj valuti vrijednuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda. Definitivno nenaplativa potraživanja direktno se otpisuju na teret ostalih rashoda. Potraživanja od dužnika u stečaju i potraživanja koja nisu naplaćena za godinu dana od dana dospijeca, indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Kratkoročni finansijski plasmani

U kratkoročne finansijske plasmane spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koji dospijeva za naplatu do godinu dana i ostali kratkoročni finansijski plasmani.

Kratkoročni finansijski plasmani od dužnika u stečaju kao i plasmani koji nisu naplaćeni za godinu dana od dana dospijeca indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: gotovinski ekvivalenti – hartije od vrijednosti, poslovni računi, izdvojena sredstva, akreditivi, blagajna ostala novčana sredstva i novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena.

Hartije od vrijednosti koje su neposredno unovčljive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Gotovina i ekvivalenti gotovine (nastavak)

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

Dugoročne obaveze

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i ostale dugoročne obaveze.

Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Kratkoročne finansijske obaveze

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koje dospjevaju za plaćanje do jedne godine, kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale kratkoročne finansijske obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Kratkoročne finansijske obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze iz specifičnih poslova, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

Pasivna vremenska razgraničenja

U pasivna vremenska razgraničenja spadaju: unaprijed obračunati rashodi perioda, obračunati prihodi budućeg perioda, razgraničeni zavisni troškovi nabavke, odloženi prihodi i primljene donacije, razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja i ostala pasivna vremenska razgraničenja.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

(d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeraivanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko pravljanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(d) Rezervisanja

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove restrukturiranja,
- rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih, i
- ostala rezervisanja za verovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji tereti rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2017. u KM	2016. u KM
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	52.424.617	51.898.017
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	617.357	680.057
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	53.041.974	52.578.074

Prihodi od prodaje učinaka u 2017. godini u iznosu od 53.041.974 KM (u 2016. godini u iznosu od 51.898.017 KM) u najvećem dijelu se odnose na prihode od prodaje učinaka na domaćem tržištu u iznosu od 52.424.617 KM i obuhvataju prihode od pismonosnih usluga, prihode od finansijskih usluga i prihode od prodaje poštanskih maraka. Ova vrsta prihoda u odnosu na 2016.godinu je veća za 526.600 KM, a razlog povećanja je povećan broj izvršenih usluga i sklopljenih ugovora sa korisnicima poštanskih usluga.

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2017. u KM	2016. u KM
Prihod od zakupnina	2.447.609	2.538.745
Prihod od dotacija- refundacija bolovanja	468.454	697.615
Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	2.400	-
Prihodi od donacija	300.000	-
Ukupno ostali poslovni prihodi:	3.218.463	3.236.360

Prihod od zakupnina je dat u narednoj tabeli:

Prihod od zakupnina	2017. u KM	2016. u KM
Prihod od zakupnina objekata	2.136.897	2.207.259
Prihod od zakupnina zemljišta	59.225	61.561
Ostali prihod od zakupnina	251.133	269.816
Prihod od zakupnina postrojenja i opreme	354	109
Ukupno prihod od zakupnina:	2.447.609	2.538.745

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi goriva i energije	1.182.129	1.819.107
Troškovi režijskog materijala	1.923.155	1.076.301
Ukupno troškovi materijala:	3.105.284	2.895.408

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi bruto zarada	24.955.358	25.405.621
Troškovi bruto naknada zarada	5.955.136	5.182.067
Troškovi regresa za god. Odmor	2.014.114	2.109.687
Troškovi naknada za topli obrok	6.784.179	6.732.409
Troškovi bruto naknada članovima odbora	70.987	70.459
Pomoć zaposlenima za slučaj smrti	115.565	101.859
Troškovi službenog putovanja	72.630	56.962
Troškovi prevoza radnika	384.647	290.343
Troškovi paušala za mopede	106.610	107.370
Troškovi ostalih ličnih rashoda	37.638	34.207
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	40.496.864	40.090.984

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u 2017. godini u iznosu od 40.496.864 KM (u 2016. godini u iznosu od 40.090.984 KM) većim dijelom se odnose na troškove bruto zarada. Navedeni troškovi obuhvataju i isplate koje su izvršene po osnovu izgubljenog sudskog spora sa bivšim direktorom Milutinom Pejićem u bruto iznosu od 315.327 KM.

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi transportnih usluga	3.517.383	3.158.373
Troškovi usluga održavanja	739.796	883.588
Troškovi zakupa	283.925	299.742
Troškovi reklame i propagande	85.647	69.700
Troškovi ostalih usluga	3.153.835	2.852.063
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	7.780.586	7.263.466

Troškovi transportnih usluga u 2017. godini u iznosu od 3.517.383 KM (u 2016. godini u iznosu od 3.158.373 KM) najvećim dijelom se odnose na troškove uručenja konsajment pošiljaka u iznosu 2.962.719 KM.

Troškovi ostalih usluga u 2017. godini u iznosu od 3.153.835 KM najvećim dijelom se odnose na troškove međuoperaterske razmjene pismonosnih pošiljaka u unutrašnjem saobraćaju u iznosu od 1.846.899 KM.

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi amortizacije		
Troškovi amortizacije koji se uključuju u poresku osnovicu	2.202.529	2.532.179
Troškovi amortizacije koji se ne uključuju u poresku osnovicu – procjena	822.846	513.764
	3.025.375	3.045.943
Troškovi rezervisanja		
Troškovi rezervisanja za odlazak u penziju	-	114.080
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	-	112.912
	-	226.993
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja :	3.025.375	3.272.936

Troškovi amortizacije u 2017. godini u iznosu od 3.025.375 KM (u 2016. godini u iznosu od 3.045.943) odnose se na amortizaciju nematerijalnih sredstava u iznosu od 44.853 KM, amortizaciju građevinskih objekata u iznosu od 1.725.386 KM i amortizaciju opreme u iznosu od 1.255.136 KM.

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi platnog prometa	1.295.309	1.207.041
Troškovi premije osiguranja	318.455	335.164
Troškovi neproizvodnih usluga (licence, advokatske usluge, usluge čišćenja itd.)	267.298	299.799
Troškovi članarina	408.564	388.365
Troškovi reprezentacije	27.102	21.956
Ostali nematerijalni troškovi	206.587	191.344
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	2.523.315	2.443.669

Nematerijalni troškovi u 2017. godini u iznosu od 2.523.315 KM (u 2016. godini u iznosu od 2.443.669 KM) odnose se na neproizvodne usluge, troškove reprezentacije, troškove osiguranja imovine i lica, troškove platnog prometa, troškove članarina i ostalih nematerijalnih troškova.

12. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2017. u KM	2016. u KM
Prihodi od kamata	656.653	1.164.657
Pozitivne kursne razlike	13.891	2.939
Ostali finansijski prihodi	550	351
Ukupno finansijski prihodi:	671.094	1.167.947

13. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2017. u KM	2016. u KM
Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	32.998	-
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	1.934	230.992
Naplaćena otpisana potraživanja	47.069	554.921
Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	460.808	123.137
Dobici po osnovu prodaje materijala	31.174	16.326
Ostali prihodi od naplaćenih penala	97.555	66.942
Ukupno ostali prihodi:	671.538	992.318

14. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2017. u KM	2016. u KM
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	663.642	1.014.964
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	578.682	442.276
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	71.852	88.833
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	284.389	956
Ukupno ostali rashodi:	1.598.565	1.547.029

Ostali rashodi u 2017. godini u iznosu od 1.598.565 KM (u 2016. godini u iznosu od 1.547.029 KM) odnose se na troškove po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, troškove sudskih i drugih sporova, manjkovi pošta i izgubljene pošiljke, manjkovi utvrđeni popisom i ostali nepomenuti rashodi. Najznačajniji su rashodi po osnovu ispravke potraživanja od kupaca koji svoje obaveze nisu izvršili u roku od godine dana pa su Pošte Srpske a.d. izvršile utuženje ovih potraživanja (595.696 KM), te rashodi po osnovu isknjižavanja po popisu sa 31. decembrom 2017. godine zemljišta u RJ Prijedor (271.700 KM) kao i troškovi prinudne naplate Poreske uprave RS (309.125 KM).

15. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina

Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 1.165.331 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 153.102 KM) najvećim dijelom se odnose na odobrenu subvenciju Budžeta Republike Srpske za prethodne godine po Zakonu o poštanskim uslugama RS u iznosu od 1.000.000 KM. Ovim sredstvima se subvencionira rad i postojanje neprofitabilnih pošta.

16. Porez na dobit

Tekući porez na dobit	2017. u KM	2016. u KM
Dobitak/gubitak prije oporezivanja	(745.922)	(488.227)
Korekcija za poreske svrhe	(620.023)	1.068.319
Poreski dobitak/(gubitak)	(1.365.945)	580.092
Dio gubitka prenesen iz prethodnog perioda	(1.219.775)	(1.799.867)
Neto poreska osnovica	-	-
Ukupno tekući porez na dobit:	-	-

17. Gubitak po akciji

Zarada po akciji	2017. u KM	2016. u KM
Gubitak obračunskog perioda	(745.922)	(488.227)
Prosječan ponderisani broj akcija	38.754.233	38.754.233
Zarada po akciji:	(0,0192)	(0,0126)

18. Nematerijalna ulaganja

	Programi za računare	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST		
Nabavna vrijednost na 01.01.2016.	2.529.968	2.529.968
Nabavka	82.473	82.473
Otpis/rashodovanje	(62.899)	(62.899)
Nabavna vrijednost na 31.12.2016.	2.549.542	2.549.542
Nabavka	30.002	30.002
Otpis/rashodovanje	(2.871)	(2.871)
Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	2.576.673	2.576.673
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Ispravka vrijednosti na 31.12.2015.	2.057.465	2.057.465
Amortizacija	39.852	39.852
Otpis/rashodovanje	(62.899)	(62.899)
Ispravka vrijednosti na 31.12.2016.	2.034.418	2.034.418
Amortizacija	44.853	44.853
Otpis/rashodovanje	(2.743)	(2.743)
Ispravka vrijednosti na 31.12.2017.	2.076.528	2.076.528
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	515.124	515.124
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2017. godine	500.145	500.145

19. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Avansi i NPO u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Nabavna vrijednost na 1.1.2016.	14.355.308	91.263.854	26.296.817	1.990.261	133.906.240
Nabavka	-	303.588	1.183.226	255.007	1.741.821
Povećanje/popis	46.430	70.295	12.800	-	129.525
Prodaja	(5.720)	-	-	-	(5.720)
Rashodovanje i otpis	-	(121.838)	(1.193.586)	-	(1.315.424)
Nabavna vrijednost na 31.12.2016.	14.396.018	91.515.899	26.299.257	2.245.268	134.456.442
Nabavka	-	134.156	1.207.308	211.674	1.553.138
Povećanje/popis	40.365	63.849	202	-	104.416
Popis/isknjižavanje	(271.700)	(21.149)	(1.320.705)	-	(1.613.554)
Prodaja	-	(482.956)	-	-	(482.956)
Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	14.164.683	91.209.799	26.186.062	2.456.942	134.017.486
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Ispravka vrijednosti na 1.1.2016.	-	39.400.302	21.516.339	236.874	61.153.515
Amortizacija	-	1.729.447	1.276.644	-	3.006.091
Rashodovanje i otuđenje	-	-	(1.177.847)	-	(1.177.847)
Ispravka vrijednosti na 31.12.2016.	-	41.129.749	21.615.136	236.874	62.981.759
Amortizacija	-	1.725.386	1.255.136	-	2.980.522
Rashodovanje i otuđenje	-	(227.584)	(1.309.226)	-	(1.536.810)
Ispravka vrijednosti na 31.12.2017.	-	42.627.551	21.561.046	236.874	64.425.471
Sadašnja vrijednost na 31.12.2016. godine	14.396.018	50.386.150	4.684.121	2.008.394	71.474.683
Sadašnja vrijednost na 31.12.2017. godine	14.164.683	48.582.248	4.625.016	2.220.068	69.592.015

Povećanje vrijednosti zemljišta na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 40.365 KM se odnosi na uknjižavanje zemljišta u poslovne knjige Preduzeća, po osnovu popisa i procjene od strane ovlaštenog procjenitelja. Smanjenje zemljišta u iznosu od 271.700 KM se odnosi na isknjižavanje zemljišta u RJ Prijedor. U poslovnim knjigama Preduzeća pod inventurnim brojem Z040511 evidentirana je svojina zemljišta površine 1430 m² sadašnje vrijednosti od 271.700 KM (1 m²- 190.00 KM). Obzirom da za upis svojine na zemljištu, nije pronađena odgovarajuća dokumentacija koja bi poslužila kao pravni osnov za upis prava korištenja na zemljištu u društvenoj, odnosno državnoj svojini Služba za pravne poslove Preduzeća je dala mišljenje da se prihvati prijedlog Radne jedinice za poštanski saobraćaj Prijedor i navedeno zemljište isknjiži iz poslovnih knjiga Preduzeća (ne postoji pravni osnov za vođenje prava svojine, niti prava korištenja na istom, a ni pravnog osnova za eventualni budući upis navedenog prava u javne evidencije). Centralna popisna komisija je predložila za isknjižavanje ovo zemljište što je Nadzorni odbor Preduzeća prihvatio i naložio isknjižavanje istog.

Povećanje na građevinskim objektima u iznosu od 134.156 KM se odnosi na sanaciju i rekonstrukciju pošte Mokro, Velika Bukovica, Tišća i zgrada Uprave. Povećanje vrijednosti građevinskih objekata izvršeno po popisu na 31.12.2017. godine u iznosu od 63.849 KM i to za sljedeće pošte: Hrvacani, Oštra Luka i Novo Goražde (popisom su utvrđene veće kvadrature objekata nego su vođene u poslovnim knjigama Preduzeća).

19. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

U toku 2017. godine izvršena je prodaja dijela zgrade Pošta Kneževo i po tom osnovu građevinski objekti su smanjeni za 258.373 KM sadašnje vrijednosti. Takođe po popisu sa 31.12.2017. godine je izvršeno umanjenoje vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 18.149 KM sadašnje vrijednosti (popisom su utvrđene manje kvadratute objekata nego su vođene u poslovnim knjigama Preduzeća).

Nabavka oprema u 2017. godini iznosi 1.207.307 KM, a najvećim dijelom se odnosi na nabavku računara, brojačice, teretnih vozila, vage i namještaja. Po popisu sa 31.12.2017. godine i po popisu u toku 2017. godine rashodovano je opreme u iznosu od 11.476 KM sadašnje vrijednosti.

20. Zalihe

Zalihe	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Zalihe materijala	624.974	379.078
Zalihe robe	58.079	65.146
Dati avansi	406.938	404.214
<i>Ispravka vrijednosti datih vansa</i>	<i>(403.924)</i>	<i>(403.924)</i>
Ukupno zalihe:	686.067	444.514

Na poziciji potraživanja po osnovu datih avansa evidentiran je iznos od 394.077 KM. Dana 12.01.2009. godine je zaključen ugovor o zakupu poslovnog prostora sa preduzećem „Ekvator“ d.o.o. Banja Luka kojim se prema članu 12. stavlja van snage Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj; 1-01/04-3847/06 od 29.06.2006. godine i svi Aneksi uz navedeni Ugovor, te Sporazum o definisanju načina i uslova za mirno rješenje međusobnih sporova broj: 1.-4682/08 od 26.06.2008. godine, zaključen između Društva i „Ekvatora“ d.o.o. Banja Luka.

21. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Kupci u zemlji	5.448.267	8.525.067
<i>Ispravka vrijednosti</i>	<i>(1.073.539)</i>	<i>(764.118)</i>
Kupci u inostranstvu	8.195	14.386
Druga kratkoročna potraživanja	3.268.106	2.701.464
<i>Ispravka vrijednosti</i>	<i>(1.974.547)</i>	<i>(2.043.308)</i>
Potraživanja iz specifičnih poslova	88	48
Sumnjiva i sporna potraživanja	1.073.540	-
Ukupno kratkoročna potraživanja:	6.750.110	8.433.539

Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 1.974.547 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 2.043.308 KM) najvećim dijelom se odnose na ispravku vrijednosti od Bobar Banke u iznosu od 909.147 KM koju su Pošte Srpske 7. februara 2017. godine prijavile u stečajnu masu Okružnom privrednom sudu u Bijeljini.

21. Kratkoročna potraživanja (nastavak)

Pregled većih kupaca	31.12.2017. u KM
Helvetia Apotheke d.o.o. Banja Luka	600.610
Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka	495.816
Radio Televizija Republike Srpske a.d. Banja Luka	302.751
Javni fond PIO RS Bijeljina	271.274
Poreska uprava RS	210.275
MUP RS	205.961

22. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	182.031	218.833
Poslovni račun - strana valuta	60.198	80.020
Izdvojena sredstva	279.860	86.060
Ostala novčana sredstva	-	160.000
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	522.089	544.913

23. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Potraživanja za nefakturisani prihod	1.135.559	1.426.301
Unaprijed plaćeni troškovi	370.259	263.909
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.505.818	1.690.210

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 1.505.818 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 1.426.301 KM) odnose se na razgraničene unaprijed plaćene troškove ogreva, troškove osiguranja, kao i nefakturisane prihode po osnovu međunarodnog i međuoperatorskog obračuna pismonosnih i paketskih pošiljaka za 2017. godinu.

24. Kapital

Kapital	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Akcijski kapital	38.754.233	38.754.233
Revalorizac.rezerve	27.528.782	28.421.255
Neraspoređeni dobitak	822.846	513.764
Gub.tekuće godine	(745.921)	(488.227)
Gubitak iz ranijih godina	(1.774.330)	(488.227)
Ukupno kapital:	64.585.610	65.401.157

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 38.754.233 KM čine 38.754.233 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM.

24. Kapital (nastavak)

Struktura osnovnog kapitala Društva data je u narednom pregledu:

Osnovni kapital	%
Aksijski fond RS a.d. Banja Luka	65,00
Pref a.d. Banja Luka	10,00
DUIF Kristal Invest a.d. - OMIF MAXIMUS FUND	6,20
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	5,00
DUIF Invest nova a.d. - OMIF INVEST NOVA	3,11
ZMIF u preoblikovanju VB fond a.d. Banja Luka	2,59
Oktan promet d.o.o	2,06
DUIF Kristal Invest a.d. - OAIF OPPORTUNITY FUND	1,00
ZAIF u preoblikovanju Bors Invest fond a.d. Banja Luka	0,53
EGP Investments d.o.o. Beograd	0,44
Ostali akcionari	4,07
Ukupno osnovni kapital:	100,00

25. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	541.972	695.440
Ostala dugoročna rezervisanja	235.672	313.302
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	4.043	4.642
Ukupno rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi:	781.687	1.013.384

Dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 781.687 KM (na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 1.013.384 KM) i ista se odnose na rezervisanja po osnovu primanja zaposlenih u iznosu od 541.972 KM po MRS-19 i odložene prihode u iznosu od 239.715 KM.

Poredeći 2017. i 2016. godinu evidentno je da su dugoročna rezervisanja manja u 2017. godini za iznos od 231.696 KM, a razlika se odnosi na manje ukalkulisane obaveze prema zaposlenima po MRS-19 i manje rezervisanja za sudske sporove. Procjena odjeljenja za pravne poslove i ljudske resurse Preduzeća je da niti jedan od navedenih sporova, koji se vode protiv Pošta Srpske neće doći na naplatu u 2018. godini.

26. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Dugoročni krediti u zemlji:		
Nova banka a.d. Banja Luka	3.116.454	-
NLB banka a.d. Banja Luka	-	2.313.664
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	(1.573.223)	(1.720.923)
Ukupno dugoročni krediti:	1.543.231	592.741

Dugoročni krediti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 1.543.231 KM (na dan 31. decembar 2016. godine u iznosu od 592.741 KM) odnosi se na kredit kod Nove banke a.d. Banja Luka za finansiranje obrtnih sredstava, na rok od 36 mjeseci i fiksnoj kamatnoj stopi od 3,85% na godišnjem nivou.

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Do 1 godine	1.573.223	1.720.923
Od 1 do 2 godine	1.018.903	592.741
Od 3 do 5 godina	524.328	-
Ukupno dugoročni krediti:	3.116.454	2.313.664

27. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Kratkoročni krediti	-	305.112
Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospjeva za godinu dana	1.573.223	1.720.923
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	-	4.163
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	1.573.223	2.030.198

28. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Primljeni avansi	144.480	120.908
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	3.244.315	3.563.817
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	747.403	950.009
Ostale obaveze iz poslovanja	8.035	7.257
Ukupno obaveze iz poslovanja:	4.144.233	4.641.991

29. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Obaveze za doprinose i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	2.050.392	3.767.724
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	1.729.267	1.943.268
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	306.445	565.547
Obaveze za ostala neto lična primanja	465.524	469.276
Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	102.128	212.166
Obaveze za porez na ostala lična primanja	21.888	42.407
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	4.675.644	7.000.388

30. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Pasivna vremenska razgraničenja za regres	1.882.487	1.871.477
Obračunati rashodi perioda	765.143	795.586
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	303	90.216
Obračunati prihodi budućeg perioda	1.141	-
Odloženi prihodi i primljene donacije	1.600	-
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	2.650.674	2.757.279

Pasivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 2.650.674 KM (na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 2.757.279 KM) odnose se na obračunate troškove za decembar 2017. godinu za koje još uvijek nisu pristigle fakture u iznosu od 765.143 KM, razgraničene unaprijed naplaćene prihode u iznosu od 1.141 KM, potraživanja od radnika u iznosu od 303 KM, razgraničenih prihodi po osnovu zapošljavanja radnika 1.600 KM i regresa za 2017. godinu u iznosu od 1.882.487 KM koji nije isplaćen do 31. decembra 2017. godine.

31. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna pozicija na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 34.272.017 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 24.806.645 KM) obuhvataju evidencije zaliha poštanskih maraka i filatelije, kartica dopune Mobis-a, robe koja je predmet posredovanja, lutrije i telekard kartica u depou, transakcioni računi preko kojih Pošte vrše usluge za druga pravna lica, primljene i izdate garancije i mjenice, konta za praćenje štampe obrazaca u dokumentacionom centru.

32. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

32. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Ukupna zaduženost	3.116.454	2.622.939
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(522.089)	(544.913)
Neto zaduženost	2.594.365	2.078.026
Kapital	64.585.610	65.401.157
Ukupan kapital	67.179.975	67.479.183
Pokazatelj zaduženosti	3,86%	3,08%

33. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nema povezana pravna lica.

34. Potencijalne obaveze

Na dan 31. decembra 2017. godine u Poštama Srpske se vodi 184 sudska spora u kojima se Pošte Srpske pojavljuju kao tužilac i to ukupne vrijednosti od 4.412.060 KM (bez kamata) i 32 sudska spora u kojima su Pošte Srpske tužena strana u ukupnoj vrijednosti od 1.846.066 KM. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima.